

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak met toepassing van artikel 8:54, eerste lid, van de Algemene wet
bestuursrecht op het hoger beroep van:

de minister voor Immigratie en Asiel,
appellant,

tegen de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats
Amsterdam, van 4 mei 2011 in zaak nr. 09/29907 in het geding tussen:

(hierna: de vreemdeling)

en

de minister.

1. Procesverloop

Bij besluit van 22 juli 2009 heeft de staatssecretaris van Justitie, voor zover thans van belang, een aanvraag van de vreemdeling om hem een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd te verlenen afgewezen. Dit besluit is aangehecht.

Bij uitspraak van 4 mei 2011, verzonden op 9 mei 2011, heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat de minister een nieuw besluit neemt met inachtneming van de uitspraak. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft de minister (thans: de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel) bij brief, bij de Raad van State binnengekomen op 6 juni 2011, hoger beroep ingesteld. Deze brief is aangehecht.

De vreemdeling heeft een verweerschrift ingediend.

Vervolgens is het onderzoek gesloten.

2. Overwegingen

2.1. Onder de minister wordt tevens verstaan: diens rechtsvoorgangers.

2.2. In de grieven, in onderlinge samenhang gelezen, klaagt de minister dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat hij bij de tegenwerping aan de vreemdeling van artikel 1(F) van het Verdrag betreffende de status van Vluchtelingen van Genève van 28 juli 1951, zoals gewijzigd bij Protocol van New York van 31 januari 1967, (hierna: artikel 1(F)) niet heeft kunnen volstaan met een verwijzing naar het ambtsbericht van de minister van Buitenlandse Zaken van 23 juni 2000 inzake mensenrechtenschendingen door de Hezb-i-Wahdat in Afghanistan in de periode 1992-1999 (hierna: het ambtsbericht), nu uit het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 9 november 2010, Duitsland tegen B. en D, zaken C-57/09 en C-101/09, (www.curia.eu) volgt dat hij een individueel onderzoek naar de specifieke feiten van het geval van de vreemdeling had dienen te verrichten en een omkering van de bewijslast niet is toegestaan. Hiertoe voert de minister aan dat zijn beleid om aan vreemdelingen die als commandant van de strijdkrachten van de Hezb-i-Wahdat hebben gewerkt in de regel artikel 1(F) tegen te werpen verenigbaar is met de in voormeld arrest gegeven uitleg van artikel 12, tweede lid, van de Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van de Europese Unie van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven, en de inhoud van de verleende bescherming (hierna: de richtlijn).

2.2.1. Volgens artikel 1(F) zijn de bepalingen van het verdrag niet van toepassing op een persoon ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat:

a. hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in de

internationale overeenkomsten welke zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen;

- b. hij een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan buiten het land van toevlucht, voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten;
- c. hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties.

Volgens artikel 12, tweede lid, van de richtlijn, wordt een onderdaan van een derde land of staatloze uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat:

- a. hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten die zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen;
- b. hij buiten het land van toevlucht een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten, dat wil zeggen vóór de afgifte van een verblijfsvergunning op grond van de toekenning van de vluchtelingenstatus; bijzonder wrede handelingen kunnen, zelfs indien zij met een beweerd politiek oogmerk zijn uitgevoerd, als ernstige, niet-politieke misdrijven aangemerkt worden;
- c. hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties als vervat in de preambule en de artikelen 1 en 2 van het Handvest van de Verenigde Naties.

Volgens het derde lid is het tweede lid van toepassing op personen die aanzetten tot of anderszins deelnemen aan de in dat lid genoemde misdrijven of daden.

Volgens paragraaf C24, Afghanistan, van de Vreemdelingencirculaire 2000, zoals ten tijde van belang luidend, wordt op grond van het ambtsbericht bij voormalige 'hoge officieren (commandant, generaal, kolonel, majoor) van de strijdkrachten van Hezb-i-Wahdat' die in Nederland asiel aanvragen aangenomen dat sprake is van 'personal and knowing participation' als bedoeld in paragraaf C4/3.11.3.3, tenzij de desbetreffende vreemdeling kan aantonen dat in zijn geval sprake is van een significante uitzondering.

2.2.2. Volgens punt 94 van voormeld arrest van 9 november 2010 kan een persoon die heeft behoord tot een organisatie die terroristische methoden toepast slechts van de vluchtelingenstatus worden uitgesloten na een individueel onderzoek van specifieke feiten waaruit kan worden opgemaakt of er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat deze persoon in het kader van zijn activiteiten binnen die organisatie een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan of zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties, tot een dergelijk misdrijf of dergelijke handelingen heeft aangezet of anderszins aan dergelijke misdrijven of daden heeft deelgenomen in de zin van artikel 12, derde lid, van de richtlijn. Volgens punten 95 tot en met 97 van dat arrest moet om het bestaan van één van de in artikel 12, tweede lid,

onder b en c, van de richtlijn, vermelde uitsluitingsgronden te kunnen aannemen de betrokken persoon ten dele verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de daden die de betrokken organisatie heeft gesteld in de periode waarin hij er lid van was; ook moet de bevoegde autoriteit bij de vaststelling van de individuele verantwoordelijkheid van die persoon aan de hand van objectieve en subjectieve criteria vaststellen welke positie hij had binnen de organisatie, waarbij hij met name moet nagaan welke rol die persoon daadwerkelijk heeft gespeeld bij het stellen van de betrokken daden, welke kennis hij had of had moeten hebben van de activiteiten van de organisatie en of pressie op hem is uitgeoefend dan wel andere factoren zijn gedrag hebben kunnen beïnvloeden. Volgens punt 98 mag een autoriteit die bij dat onderzoek vaststelt dat de betrokken persoon een vooraanstaande positie heeft bekleed in een organisatie die terroristische methoden toepast ervan uitgaan dat deze persoon individueel verantwoordelijk is voor daden die deze organisatie tijdens de relevante periode heeft gesteld, maar moet hij niettemin alle relevante omstandigheden onderzoeken alvorens een beschikking te kunnen geven waarbij deze persoon van de vluchtelingenstatus wordt uitgesloten.

2.2.3. In het ambtsbericht is in paragraaf 3.7, getiteld 'Verantwoordelijkheid voor mensenrechtenschendingen', het volgende vermeld:

Hezb-i-Wahdat wordt gezien als één van de meest gewelddadige groeperingen in Afghanistan gedurende de Afghaanse burgeroorlog. Niet alleen vanwege de verrichtingen van de milities van Hezb-i-Wahdat op het strijdveld en de genadeloze afrekening met hun politieke tegenstanders, maar vooral ook vanwege de misdaden die de milities van Hezb-i-Wahdat de burgerbevolking van Afghanistan hebben aangedaan. De partij oefende een waar terreurklimaat in Afghanistan uit. In ieder geval wordt aannemelijk geacht dat de volgende leden van Hezb-i-Wahdat verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen in Afghanistan gedurende de periode 1992-1999.

- [...]

- Hoge officieren (commandant, generaal, kolonel, majoor) van de strijdkrachten van de Hezb-i-Wahdat.

Bovenstaande personen waren binnen de Hezb-i-Wahdat in een gezaghebbende positie en werden op concrete wijze betrokken bij militaire besluitvorming en veiligheidskwesties. Zij hadden derhalve op concrete wijze weet van de begane schendingen van de mensenrechten c.q. oorlogsmisdaden. Zij hadden hiertoe veelal opdracht gegeven dan wel stonden dergelijke misdaden oogluikend toe en hebben binnen Hezb-i-Wahdad bewust een meedogenloos gewelddadig klimaat jegens opponenten geschapen.

[...]

De troepen van Hezb-i-Wahdat zijn gedurende de periode 1992-1999 dermate gewelddadig in hun optreden geweest dat het onmogelijk wordt geacht dat commandanten, die actief leiding gaven aan milities van Hezb-i-Wahdat, geen verantwoordelijkheid hebben gedragen voor dit gewelddadige optreden. Alle militaire commandanten van Hezb-i-Wahdat waren op de hoogte van de mensenrechtenschendingen en schendingen van het internationaal humanitair recht die door hun strijders zijn begaan. In meer of mindere mate hebben alle militaire commandanten van Hezb-i-Wahdat, ongeacht de omvang van hun militaire eenheid, zich in persoon schuldig gemaakt aan onder meer afpersing van onschuldige burgers, ontvoering van rijke personen, verkrachting van vrouwen, willekeurige arrestaties van ongewapende burgers, marteling en buiten-gerechtelijke executies. Er heerste binnen de milities van Hezb-i-Wahdat een dermate gewelddadige cultuur, die ook gericht was tegen de burgerbevolking, dat het niet aannemelijk wordt geacht dat een persoon de rang van militaire commandant kon bekleden, zonder de gewelddadige cultuur op actieve wijze mede in de praktijk te hebben gebracht.

De militaire leiding van Hezb-i-Wahdat heeft nooit pogingen ondernomen om deze praktijken een halt toe te roepen. Integendeel, vele schendingen van de mensenrechten vonden onder direct toezicht en op instigatie van de militaire leiding van Hezb-i-Wahdat plaats. De leidinggevenden hebben hun troepen herhaaldelijk laten weten dat zij enkel door het gebruik van ongebreideld geweld een onafhankelijke positie in Afghanistan konden verwerven. De militieleden werden bovendien door middel van geweldstoepassing in de gelegenheid gesteld hun eigen inkomen te verwerven. Binnen de Hezb-i-Wahdat was een promotie tot commandant dan ook slechts weggelegd voor personen die zich op actieve wijze hadden onderscheiden (in de militaire strijd, alsmede in hun optreden jegens de burgerbevolking), dan wel voor personen die, op gewelddadige wijze, eigenhandig besloten hadden leiding te nemen over een militie van Hezb-i-Wahdat. Dit kon onder meer gebeuren door een andere commandant van het leven te beroven.

2.2.4. Uit punt 98 van het arrest van 9 november 2010, hiervoor in 2.2.2 weergegeven, volgt dat, uitgaande van de hiervoor in 2.2.3 weergegeven beschrijving van de Hezb-i-Wahdat als een gewelddadige organisatie, een beleid om voor vreemdelingen die bepaalde functies binnen die organisatie hebben bekleed 'personal and knowing participation' aan te nemen, verenigbaar is met artikel 12, tweede lid, van de richtlijn. De rechtbank heeft de omkering van de bewijslast die het door de minister gevoerde beleid met zich brengt dan ook ten onrechte op voorhand in strijd met die bepaling geacht. De klacht is in zoverre terecht voorgedragen. Gelet op het volgende kan de grief echter niet tot het ermee beoogde doel leiden.

2.2.5. De minister heeft aan de tegenwerping van artikel 1(F) aan de vreemdeling ten grondslag gelegd dat, samengevat weergegeven en voor zover thans van belang, deze van begin 1993 tot begin 1995 in Kabul en van begin 1995 tot begin 1999 in Kajab 'logistiek commandant' van de Hezb-i-Wahdat is geweest, derhalve de rang van commandant heeft gehad en daarom tot een categorie personen behoort van wie in ieder geval aannemelijk is dat zij verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen.

2.2.6. De vreemdeling heeft aangevoerd dat tijdens zijn werkzaamheden als 'logistiek commandant' geen mensenrechtenschendingen zijn gepleegd en dat hij slechts werkzaamheden van administratieve aard heeft verricht en zich met zijn opleiding heeft beziggehouden. Volgens de vreemdeling is hij voor de uitgifte van wapens en munitie verantwoordelijk geweest.

2.2.7. Uit het ambtsbericht, hiervoor in 2.2.3 weergegeven, volgt niet dat iedere persoon met de rang van commandant, ongeacht de inhoud van zijn functie, verantwoordelijk kan worden gehouden voor mensenrechtenschendingen. Het ambtsbericht beschrijft de voor mensenrechtenschendingen verantwoordelijke commandanten immers als leidinggevend van een militie. Reeds nu de minister zich in het besluit van 22 juli 2009 niet op het standpunt heeft gesteld dat de vreemdeling leidinggevende van een militie is geweest, heeft de rechtbank terecht overwogen dat het besluit onzorgvuldig is voorbereid en ondeugdelijk is gemotiveerd.

2.3. Het hoger beroep is kennelijk ongegrond. De aangevallen uitspraak dient, zij het met verbetering van de gronden waarop deze rust, te worden bevestigd.

2.4. De minister voor Immigratie, Integratie en Asiel dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

- I. bevestigt de aangevallen uitspraak;
- II. veroordeelt de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel tot vergoeding van bij de vreemdeling in verband met de behandeling van het hoger beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 437,00 (zegge: vierhonderdzevenendertig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Aldus vastgesteld door mr. H.G. Lubberdink, voorzitter, en mr. D. Roemers en mr. N. Verheij, leden, in tegenwoordigheid van mr. T. Hartsuiker, ambtenaar van staat.

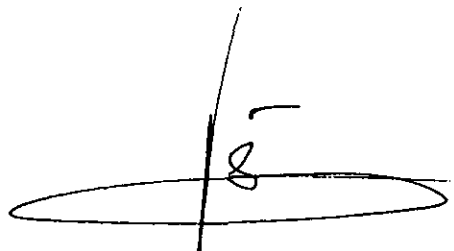
w.g. Lubberdink
Voorzitter

w.g. Hartsuiker
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 29 februari 2012

620.
Verzonden: 29 februari 2012

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

A handwritten signature in black ink, consisting of a vertical line that curves into a loop at the bottom, with a horizontal stroke across the middle and a small flourish at the top right.

mr. H.H.C. Visser

2

uitspraak

RECHTBANK 's-GRAVENHAGE

Sector Bestuursrecht

Zittinghoudende te Amsterdam

zaaknummer: AWB 09/29907

V-nr:

uitspraak van de enkelvoudige kamer voor vreemdelingenzaken

in het geding tussen:

geboren op van Afghaanse nationaliteit, eiser,
gemachtigde: mr. B.D. Lit, advocaat te Amsterdam

en:

de minister van Justitie, rechtsopvolger van de staatssecretaris van Justitie,
verweerder,
gemachtigde: drs. P. Heijden Meershoek, werkzaam bij de Immigratie- en
Naturalisatiedienst.

Procesverloop

Op 14 oktober 1999 heeft eiser een aanvraag om toelating als vluchteling ingediend. Ingevolge artikel 117, eerste lid, onder c van de Vreemdelingenwet (Vw) 2000 wordt deze aanvraag aangemerkt als een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 van de Vw 2000. Verweerder heeft deze aanvraag bij besluit van 22 juli 2009 afgewezen, waartegen eiser op 18 augustus 2009 beroep heeft ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 12 oktober 2010. Eiser is verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde. Verweerder is vertegenwoordigd door zijn voornoemde gemachtigde.

De rechtbank heeft het onderzoek ter zitting gesloten.

Bij tussenuitspraak van 12 november 2010 heeft de rechtbank op grond van artikel 8:51a van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) het onderzoek heropend en verweerder in de gelegenheid gesteld om binnen vier weken het bestreden besluit na te vullen dan wel een nieuw besluit te nemen.

Op 6 december 2010 heeft verweerder zijn reactie aan de rechtbank doen toekomen. Eiser heeft hierop bij brief van 20 december 2010 gereageerd.

Zaaknummer: AWB 09/29907 inzake

Pagina 2 van 10

Op 8 maart 2011 heeft de rechtbank partijen verzocht te reageren op de uitspraak van de meervoudige kamer van deze rechtbank en zittingsplaats van 22 februari 2011 (LJN: BP6271). Eiser heeft bij brief van 10 maart 2011 gereageerd. Verweerder heeft op 5 april 2011 telefonisch gereageerd en zijn eerder ingenomen standpunten gehandhaafd.

Nadien heeft de rechtbank het onderzoek, met toestemming van partijen, gesloten zonder het houden van een nadere zitting.

Felten

1.1. Bij besluit van 13 juni 2002 heeft verweerder de aanvraag van eiser eerder afgewezen. Eiser heeft hiertegen op 9 juli 2002 beroep ingesteld. Dit beroep is bij uitspraak van 15 maart 2005 door deze rechtbank, nevenzittingsplaats Almelo gegrond verklaard (AWB 02/52480).

Kador

2.1. Tussen partijen is in geschil of verweerder eiser artikel 1F van het Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van Genève van 28 juli 1951, zoals gewijzigd bij Protocol van New York van 31 januari 1967 (hierna: het Vluchtelingenverdrag), heeft kunnen tegenwerpen.

2.2. Op grond van artikel 1A, onder 2, van het Vluchtelingenverdrag geldt voor de toepassing van dit verdrag als "vluchteling" elke persoon die uit gegronde vrees voor vervolging wegens zijn ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging, zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit, en die de bescherming van dat land niet kan of, uit hoofde van bovenbedoelde vrees, niet wil inroepen.

2.3. Op grond van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, voor zover hier van belang, zijn de bepalingen van het verdrag niet van toepassing op een persoon, ten aanzien van wie er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat:

- a. hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid heeft begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten welke zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen;
- b. hij een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan buiten het land van toevlucht, voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten;
- c. hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties.

2.4. Artikel 12, "Uitsluiting", lid 2, dat deel uitmaakt van hoofdstuk III, "Voorwaarden voor het verkrijgen van de vluchtelingenstatus", van de Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft en de inhoud van de verleende bescherming (hierna: de Definitierichtlijn) bepaalt het volgende:

"Een onderdaan van een derde land of staatloze wordt uitgesloten van de vluchtelingenstatus wanneer er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat:

- a) hij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid

heeft begaan, zoals omschreven in de internationale overeenkomsten die zijn opgesteld om bepalingen met betrekking tot deze misdrijven in het leven te roepen;

b) hij buiten het land van toevlucht een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan voordat hij tot dit land als vluchteling is toegelaten, dat wil zeggen vóór de afgifte van een verblijfsvergunning op grond van de toekenning van de vluchtelingenstatus; bijzonder wrede handelingen kunnen, zelfs indien zij met een beweerd politiek oogmerk zijn uitgevoerd, als ernstige, niet-politieke misdrijven aangemerkt worden;

c) hij zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties als vervat in de preambule en de artikelen 1 en 2 van het Handvest van de Verenigde Naties."

2.5. Op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000, juncto artikel 1, aanhef en onder i, van de Vw 2000, kan een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, als bedoeld in artikel 28, worden verleend aan de vreemdeling die vluchteling is in de zin van het Vluchtelingenverdrag, en op wie de bepalingen ervan van toepassing zijn.

2.6. Op grond van artikel 31, eerste lid, van de Vw 2000 wordt een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 afgewezen indien de vreemdeling niet annemelijk heeft gemaakt dat zijn aanvraag is gegrond op omstandigheden die, hetzij op zichzelf, hetzij in verband met andere feiten, een rechtsgrond voor verlening vormen.

2.7. Op grond van artikel 31, tweede lid, aanhef en onder k, van de Vw 2000 wordt bij het onderzoek naar de aanvraag mede betrokken de omstandigheid dat de vreemdeling een gevaar vormt voor de openbare orde of nationale veiligheid.

2.8. Op grond van artikel 3.107, eerste lid, van het Vreemdelingenbesluit (Vb) 2000 wordt, indien artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag aan het verlenen van een verblijfsvergunning op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, van de Vw 2000 in de weg staat, aan die vreemdeling evenmin een verblijfsvergunning verleend op één van de andere gronden, bedoeld in artikel 29 van die wet.

2.9. Volgens paragraaf C4/3.11.3.3 van de Vreemdelingen-circulaire (Vc) 2000 is het aan verweerder om aan te tonen dat er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat een vreemdeling onder de criteria van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag valt. Teneinde te kunnen bepalen of betrokkene individueel voor artikel 1F-handelingen verantwoordelijk dient te worden gehouden, wordt onderzocht of ten aanzien van betrokkene kan worden aangenomen dat hij weet heeft gehad of had behoren te hebben van het plegen van het betreffende misdrijf/de betreffende misdrijven ('knowing participation') én of hij op enige wijze hieraan persoonlijk heeft deelgenomen ('personal participation'). Indien hiervan sprake is kan aan betrokkene artikel 1F worden tegengeworpen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van de 'personal and knowing participation test' (artikel 25 en 27 tot en met 33 Statuut van Rome).

2.10. Er is sprake van 'knowing participation' wanneer:

a. de vreemdeling werkzaam is geweest voor een orgaan of organisatie, dat volgens gezaghebbende en vrij toegankelijke rapportages op systematische wijze en/of op grote schaal misdrijven als bedoeld in artikel 1F heeft gepleegd in de periode dat hij daar werkzaam is geweest, tenzij de betreffende vreemdeling kan aantonen dat er in zijn individuele geval sprake is van significante uitzondering;

Zaaknummer: AWB 09/29907 inzake

Pagina 4 van 10

b. de vreemdeling werkzaam is geweest voor een organisatie waarvan de Minister heeft geconcludeerd dat aan personen die behoren tot bepaalde categorieën van deze organisatie bij een aanvraag voor een verblijfsvergunning in Nederland in de regel artikel 1F zal worden tegengeworpen, tenzij de betreffende vreemdeling kan aantonen dat er in zijn individuele geval sprake is van een significante uitzondering;

c. een vreemdeling heeft deelgenomen aan handelingen waarvan hij wist of had behoren te weten dat het hier om misdrijven als bedoeld in artikel 1F ging, zonder dat hij deel uitmaakte van een orgaan of organisatie als hierboven bedoeld.

2.11. Er is sprake van 'personal participation' wanneer:

- a. blijkt dat de vreemdeling een misdrijf als bedoeld in artikel 1F persoonlijk heeft gepleegd;
- b. een misdrijf als bedoeld in artikel 1F in opdracht, of onder verantwoordelijkheid van de vreemdeling is gepleegd;
- c. de vreemdeling een misdrijf als bedoeld in artikel 1F heeft gefaciliteerd, dat wil zeggen dat zijn handelen en/of nalaten in wezenlijke mate heeft bijgedragen aan het misdrijf;
- d. een vreemdeling heeft behoord tot een categorie van personen binnen een organisatie waarvan de Minister heeft geconcludeerd dat aan personen die behoren tot deze categorie bij een aanvraag om een verblijfsvergunning in Nederland in de regel artikel 1F zal worden tegengeworpen, tenzij de vreemdeling kan aantonen dat er in zijn individuele geval sprake is van een significante uitzondering.

Onder wezenlijk bijdrage dient te worden verstaan dat de bijdrage een feitelijk effect heeft gehad op het begaan van een misdrijf en dat het misdrijf hoogstwaarschijnlijk niet op dezelfde wijze zou hebben plaatsgevonden indien niemand de rol van betrokkene had vervuld dan wel indien betrokkene gebruik had gemaakt van mogelijkheden het misdrijf te voorkomen.

Standpunt verweerder

3.1. Verweerder heeft de aanvraag van eiser afgewezen omdat er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat eiser betrokken is geweest bij het plegen van oorlogsmisdrijven of misdrijven tegen de menselijkheid, het plegen van niet-politieke ernstige misdrijven en/of het schenden van mensenrechten. Verweerder is van mening dat het handelen van eiser valt onder artikel 1F, aanhef en onder a en b van het Vluchtelingenverdrag en dat eiser verantwoordelijk kan worden gehouden voor zijn handelen. Daartoe heeft verweerder gesteld dat eiser in de periode 1992 - 1999 activiteiten heeft verricht voor de politiek-militaire beweging Hezb-i-Wahdat.

3.2. Eiser is naar zijn eigen verklaringen vanaf 1993 (logistiek) commandant geweest van de militaire afdeling van de Hezb-i-Wahdat. Hij was verantwoordelijk voor de uitgifte van munitie en kleding. Hij had de leiding over ongeveer twintig personen. Na de inval van de Taliban in maart 1995 is eiser gevlucht naar Kajab, waar hij zijn werkzaamheden voor de Hezb-i-Wahdat heeft voortgezet tot januari/februari 1999. Nadien heeft eiser Afghanistan verlaten vanwege de machtsovername door de Taliban.

3.3. Verweerder merkt de Hezb-i-Wahdat aan als organisatie waarvan aan bepaalde categorieën meldinggevend in de regel artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag wordt tegengeworpen. Verweerder verwijst hierbij naar het deelambtsbericht "Afghanistan - Hezb-i-Wahdat - mensenrechtenschendingen 1992-1999" van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 23 juni 2000 (kenmerk: DPC/AM-681499). Uit dit ambtsbericht komt - kort samengevat - het volgende naar voren.

3.4. Van 1993 tot 1995 controleerde de Hezb-i-Wahdat de westelijke wijken van Kabul. Strijders van de Hezb-i-Wahdat arresteerden regelmatig, zonder aanleiding, ongewapende burgers. Deze burgers wachtten meestal een gruwelijk lot. In de loop der jaren ontwikkelden de strijdkrachten van de Hezb-i-Wahdat nieuwe martelvormen. De Hezb-i-Wahdat kan als één van de meest gewelddadige politiek-militaire bewegingen worden beschouwd. Haar bestuurs- en militaire functionarissen, hoge officieren en soldaten hebben zich herhaaldelijk schuldig gemaakt aan grove mensenrechtenschendingen en schendingen van internationaal humanitair recht. De Hezb-i-Wahdat heeft zowel in het noorden van Afghanistan als in Kabul, alwaar de Hezb-i-Wahdat gedurende de periode van 1992 tot 1995 de macht in handen had, een waar terreurklimaat onder de Afghaanse bevolking teweeggebracht. Een promotie tot commandant binnen de Hezb-i-Wahdat was slechts weggelegd voor personen die zich op actieve wijze hadden onderscheiden, dan wel voor personen die, op gewelddadige wijze, eigenhandig besloten hadden leiding te nemen over een militie van de Hezb-i-Wahdat. Onder meer alle commandanten van een ferqá (een brigade van duizend man) en hoge officieren (commandant, generaal, kolonel, majoor) van de strijdkrachten van de Hezb-i-Wahdat zijn verantwoordelijk voor mensenrechtenschendingen in Afghanistan in de periode 1992-1999. Bestuurs- en militaire functionarissen, hoge officieren en soldaten van de Hezb-i-Wahdat hebben zich herhaaldelijk schuldig gemaakt aan grove mensenrechtenschendingen en schendingen van internationaal humanitair recht zoals intimidaties, bedreigingen, afpersingen, martelingen, willekeurige arrestaties en buitengerechtelijke executies.

3.5. Deze gedragingen zijn aan te merken als oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid. Kenmerken van deze categorie van misdrijven zijn de ongekennde wreedheid ervan, de hiermee samenhangende verruimde leedtoevoeging aan de (talrijke) slachtoffers en het wijdverbreide en systematische karakter ervan. Het voorgaande brengt met zich mee dat een dergelijk misdrijf nimmer kan worden aangemerkt als een politiek misdrijf. Dit gedrag is te beschouwen als het begaan van een oorlogsmisdrijf in de zin van artikel 1F, aanhef en onder a, van het Vluchtelingenverdrag begaan tijdens een intern gewapend conflict. Tevens moeten de gedragingen worden aangemerkt als één of meerdere misdrijven tegen de menselijkheid in de zin van artikel 1F, aanhef en onder a, van het Vluchtelingenverdrag begaan tijdens een intern gewapend conflict. De gedragingen zijn eveneens te zien als absolute niet-politieke misdrijven en moeten worden aangemerkt als ernstige misdrijven in de zin van artikel 1F, aanhef en onder b, van het Vluchtelingenverdrag en als handelingen in de zin van het bepaalde in artikel 1F, aanhef en onder c, van het Vluchtelingenverdrag.

3.6. Het naar aanleiding van deze omstandigheden ingestelde onderzoek door verweerder heeft opgeleverd dat eiser in verband moet worden gebracht met intimidaties, bedreigingen, afpersingen, willekeurige arrestaties, het folteren van gevangenen, het plegen van buitengerechtelijke executies, verkrachtingen, het doden van burgers en het buitengerechtelijk doden van personen. Eiser behoorde immers tot de Hezb-i-Wahdat. Deze conclusie is gebaseerd op de eigen verklaringen van eiser tijdens het nader gehoor van 30 november 1999 en het aanvullend gehoor van 29 november 2002, de verklaringen tijdens het nader gehoor van zijn echtgenote alsmede op het overgelegde lidmaatschapspasje, afgegeven door de Hezb-i-Wahdat partij in Teheran op 22 september 1999.

3.7. Nu eiser werkzaam is geweest voor een organisatie of onderdeel daarvan, waarvan het hoofbestanddeel van de activiteiten bestond uit het begaan van misdrijven in de zin van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, is de conclusie gerechtvaardigd dat eiser wíl of weet moet hebben gehad van de misdrijven die door de organisatie waartoe hij behoorde zijn

gepleegd. Daarnaast wist of had elser moeten weten dat deze misdrijven onderdeel waren van een wijdverbreide of stelselmatige aanval, gericht tegen de burgerbevolking. Uit het ambtsbericht van 23 juni 2000 komt immers ondubbelzinnig naar voren dat het wrede karakter van de Hezb-I-Wahdat algemeen bekend moet zijn geweest bij commandanten. Onder meer commandanten verkeerden binnen de Hezb-I-Wahdat in een gezaghebbende positie en werden op concrete wijze betrokken bij militaire besluitvorming en veiligheidskwesties. Zij hadden derhalve op concrete wijze weet van de begane schendingen van de mensenrechten dan wel oorlogsmisdaden. Zij hadden hiertoe veelal opdracht gegeven dan wel stonden dergelijke misdaden oogluikend toe en hebben binnen de Hezb-I-Wahdat bewust een meedogenloos gewelddadig klimaat jegens opposenten geschapen. Gegeven het feit dat er over de begane misdrijven is gepubliceerd mag het als vaststaand worden beschouwd dat deze misdrijven in bredere kring bekend zijn geraakt. Daarom en gelet op de inhoud van de werkzaamheden van elser en de contacten die hij uit hoofde hiervan heeft onderhouden, wordt geconcludeerd dat elser geweten heeft of had moeten weten van de door Hezb-I-Wahdat begane misdrijven. De "knowing participation" van elser staat hiermee vast.

3.8. Elser heeft niet aangetoond dat hij niets heeft geweten van het misdadige karakter van de Hezb-I-Wahdat. Er is daarom geen sprake van een significante uitzondering.

3.9. Elser is vanaf 1993 tot 1998 of 1999 als logistiek commandant van de militaire afdeling van Hezb-I-Wahdat werkzaam geweest, in West-Kabul tot maart 1995 en nadien in Kajab, provincie Wardak. Hij kreeg zijn opdrachten rechtstreeks van Mazari en na diens dood in maart 1995 van Khalil en Mobaheq.

3.10. Elser heeft niet aangetoond dat hij, in weerwil van zijn positie binnen de Hezb-I-Wahdat, niet zelf de genoemde misdrijven heeft gepleegd of heeft doen plegen, dan wel dat door zijn handelen en/of nalaten het plegen van deze misdrijven niet mogelijk is gemaakt. Aan de stelling van elser dat de Hezb-I-Wahdat niet verantwoordelijk dient te worden gehouden voor de mensenrechtenschendingen zoals in het ambtsbericht van 23 juni 2000 is vermeld, hecht verweerder geen geloof. Aan de totstandkoming van het ambtsbericht ligt een uitgebreid en gedegen onderzoek ten grondslag. Elser is er niet in geslaagd de inhoud van het ambtsbericht op dit punt met objectief verifieerbare bronnen te weerleggen. Daarom wordt geconcludeerd dat elser door een wezenlijke bijdrage te leveren aan de gepleegde misdrijven hier mede verantwoordelijk voor moet worden gehouden en dus als mededader moet worden beschouwd. De "personal participation" van elser staat hiermee vast. Elser wordt individueel voor deze misdrijven verantwoordelijk gehouden.

3.11. Gezien het vorenstaande acht verweerder het bepaalde in artikel 1F, aanhef en onder a en b van het Vluchtelingenverdrag op elser van toepassing.

3.12. De stelling van elser dat op basis van te algemene informatie wordt geconcludeerd dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is, volgt verweerder niet. Immers, juist de eigen verklaringen van elser hebben aanleiding gegeven voor het opstarten van een 1F onderzoek en hebben uiteindelijk geresulteerd in het tegenwerpen van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. Getuigenverklaringen zijn geen vereiste voor de toepassing van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. Verweerder verwijst voorts naar het Tussentijds Bericht Vreemdelingen (TBV) 2002/37 van 1 januari 2002, waarin nader wordt ingegaan op de wijze waarop artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag dient te worden uitgelegd. In dat TBV wordt opgemerkt dat de veronderstelling dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is, niet bewezen hoeft te worden volgens de in het strafrecht gehanteerde

bewijsmaatschappij. Verweerder benadrukt dat er "ernstige redenen om te veronderstellen" moeten zijn dat iemand zich schuldig heeft gemaakt aan misdrijven en/of handelingen als beschreven in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. Uit de brief van de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer van 19 december 2000 blijkt dat de Hezb-i-Wahdat behoort tot een organisatie waarvan de Staatssecretaris heeft geconcludeerd dat personen die behoren tot een bepaalde categorie leden van de Hezb-i-Wahdat in de regel artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag zullen worden tegengeworpen.

Verweerder verwijst in het bestreden besluit naar de beleidsnotitie over de toepassing van artikel 1F van 6 juni 2008 en in het bijzonder naar bijlage 1 (reactie op de brief van de UNHCR van 14 november 2007) bij die brief. Zoals in de brief uiteengezet gaat het niet om de enkele associatie, maar om personen die op een bepaalde positie werkzaam waren bij een specifieke organisatie waardoor - mede vanwege de structuur en de doelstelling van die organisatie - 'knowing and personal participation' in de regel mag worden aangenomen. Telkens wordt per individueel geval beoordeeld of sprake is van redenen om een uitzondering op de regel aannemelijk te achten. Eiser is daartoe uitgebreid in de gelegenheid gesteld om verweren in te brengen, tenende in de besluitvorming de grootst mogelijke zorgvuldigheid te betrachten. Gelet op hetgeen in het voornemen is overwogen over de "knowing en personal participation" is het onjuist te stellen dat niet is onderzocht of eiser in de door hem beklede functies verantwoordelijk is te houden voor mensenrechtenschendingen en dat hij daarvan kennis droeg.

Standpunt eiser

4.1. Eiser heeft - voor zover relevant - gesteld dat hij geen commandant was maar verantwoordelijke van de afdeling logistiek. Voorts voert eiser aan dat het standpunt van verweerder over de toepasselijkheid van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag primair steunt op de berichtgevingen zoals neergelegd in de algemene ambtsberichten, met name het ambtsbericht van 23 juni 2000 inzake de Hezb-i-Wahdat. Onder verwijzing naar het rapport van de UNHCR van 14 november 2007 stelt eiser dat deze handelwijze van verweerder onzorgvuldig en in strijd met het Vluchtelingenverdrag is. In dit rapport bestrijft de UNHCR het uitgangspunt van verweerder dat een groep als zodanig met artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag in verband kan worden gebracht. Voorts benadrukt de UNHCR dat de tegenwerping van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag slechts kan gebeuren na onderzoek naar de individuele verantwoordelijkheid bij mensenrechtenschendingen. In casu is verweerder bij de vaststelling van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag ten aanzien van eiser slechts afgegaan op informatie verkregen uit het ambtsbericht van 23 juni 2000 die niet ziet op eiser persoonlijk. Op geen enkele wijze heeft verweerder onderzocht of vastgesteld dat eiser vanuit de door hem beklede functies zelf, individueel betrokken is geweest bij mensenrechtenschendingen dan wel daartoe een 'knowing participation' had. Verweerder heeft zijn standpunt bepaald op de verklaringen van eiser over de door hem beklede functies en hetgeen hem bekend was uit ambtsberichten die niet zagen op de persoon van eiser zelf.

Oordeel rechtbank

5.1. De rechtbank stelt vast dat een met artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag overeenkomstige bepaling inmiddels ook is neergelegd in artikel 12 van de Definitierichtlijn. De Definitierichtlijn is in werking getreden op 9 november 2004. De implementatietermijn is verstreken op 10 oktober 2006. De rechtbank stelt vast dat het bestreden besluit in deze zaak, van 22 juli 2009, is genomen na het verstrijken van de implementatietermijn. Dat betekent dat de Definitierichtlijn rechtstreeks van toepassing is. Het Hof van Justitie van de Europese

Zaaknummer: AWB 09/29907 inzake

Pagina 8 van 10

Unle (hierna: het Hof) heeft op 9 november 2010 een arrest gewezen over de uitleg van artikel 12, tweede lid, van de Definitierichtlijn (C-57/09 en C-101/09, LJN: BO5518). Gezien het feit dat de uitsluitingsgronden die zijn opgenomen in artikel 12, tweede lid, van de Definitierichtlijn overeenkomen met artikel 1 F van het Vluchtelingenverdrag, ziet de rechtbank aanleiding om de uitleg die het Hof geeft aan artikel 12, tweede lid, van de Definitierichtlijn, bij de beoordeling van de onderhavige beroepsgrond te betrekken.

5.2. In de overwegingen onder 94 tot en met 98 van bedoeld arrest overweegt het Hof het volgende:

"Uit een en ander volgt dat een persoon die heeft behoord tot een organisatie die terroristische methoden toepast, slechts van de vluchtelingenstatus kan worden uitgesloten na een individueel onderzoek van specifieke feiten waaruit kan worden opgemaakt of er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat deze persoon in het kader van zijn activiteiten binnen die organisatie een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan of zich schuldig heeft gemaakt aan handelingen welke in strijd zijn met de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties, tot een dergelijk misdrijf of dergelijke handelingen heeft aangezet of anderszins aan dergelijke misdrijven of daden heeft deelgenomen in de zin van artikel 12, lid 3, van de richtlijn.

Om het bestaan van een van de in artikel 12, lid 2, sub b en c, van de richtlijn genoemde uitsluitingsgronden te kunnen aannemen moet, gelet op het in lid 2 van dat artikel geëiste bewijsniveau, de betrokken persoon ten dele verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor de daden die de betrokken organisatie heeft gesteld in de periode waarin hij er lid van was. Deze individuele verantwoordelijkheid moet zowel aan de hand van objectieve criteria als aan de hand van subjectieve criteria worden vastgesteld.

Daartoe moet de bevoegde autoriteit met name nagaan, welke rol de betrokken persoon daadwerkelijk heeft gespeeld bij het stellen van de betrokken daden, welke positie hij had binnen de organisatie, welke kennis hij had of had moeten hebben van de activiteiten van de organisatie en of pressie op hem is uitgeoefend dan wel of andere factoren zijn gedrag hebben kunnen beïnvloeden.

Een autoriteit die bij dat onderzoek vaststelt dat de betrokken persoon, zoals D, een vooraanstaande positie heeft bekleed in een organisatie die terroristische methoden toepast, mag ervan uitgaan dat deze persoon individueel verantwoordelijk is voor daden die deze organisatie tijdens de relevante periode heeft gesteld, maar moet niettemin alle relevante omstandigheden onderzoeken alvorens een beschikking te kunnen geven waarbij deze persoon op grond van artikel 12, lid 2, sub b of c, van de richtlijn van de vluchtelingenstatus wordt uitgesloten".

5.3. In het licht van deze overwegingen van het Hof heeft verweerder naar het oordeel van de rechtbank in het onderhavige geval niet kunnen volstaan met een verwijzing naar het ambtsbericht van 23 juni 2000, daarbij de mogelijkheid biedend aan eiser om tegenbewijs te leveren. Verweerder had een individueel onderzoek dienen te verrichten naar de specifieke feiten van eisers geval en de individuele verantwoordelijkheid dienen vast te stellen aan de hand van objectieve en subjectieve criteria, zoals genoemd in dit arrest. Verweerder gaat er weliswaar ook van uit dat individuele omstandigheden een rol kunnen spelen in het kader van de tegenwerping van artikel 1 F van het Vluchtelingenverdrag, maar meent dat de bewijslast bij eiser ligt en het aan hem is om tegenbewijs te leveren. In het licht van de voorgaande overwegingen van het Hof is dat standpunt niet langer houdbaar.

5.4. De conclusie is dan ook dat het besluit onzorgvuldig is voorbereid en onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd en is genomen in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de

Zaaknummer: AWB 09/29907 inzake

Pagina 9 van 10

Awb. De rechtbank verklaart het beroep dan ook gegrond en vernietigt het bestreden besluit. Hetgeen partijen overigens hebben aangevoerd, onder meer ten aanzien van de artikelen 3 en 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, kan gelet op de gegrondverklaring van het beroep verder buiten beschouwing blijven.

5.5. De rechtbank veroordeelt verweerder in de door elser gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt de rechtbank op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 644,- (1 punt voor het indienen van het beroepschrift, 1 punt voor het verschijnen ter zitting, met een waarde per punt van € 322,- en wegingsfactor 1).

Zaaknummer: AWB 09/29907 inzake

Pagina 10 van 10

Beslissing

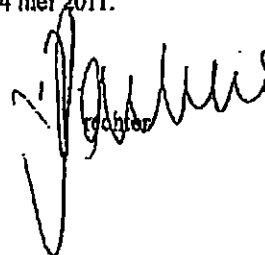
De rechtbank,

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- draagt verweerder op binnen zes weken na de dag van verzending van deze uitspraak een nieuw besluit te nemen op het bezwaar met inachtneming van deze uitspraak;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten tot een bedrag van € 644,-- (zegge: zeshonderdenviereenveertig euro), te betalen aan eiser.

Deze uitspraak is gedaan door mr. J. Jonkers, rechter, in aanwezigheid van mr. H.A. de Graaf, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 4 mei 2011.

griffier

rechter

Afschrift verzonden aan partijen op: **09 MEI 2011**

Conc.: AG
 Coll.: LVS
 D: B
 VK

Met de afzender van dit afschrift wordt verzonden:
 de afschrift van de uitspraak in het bezit van de
 griffier van de rechtbank bestuursrecht
 te Amsterdam

Tegen deze uitspraak kunnen partijen binnen vier weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (adres: Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, Hoger beroep vreemdelingenzaken, Postbus 16113, 2500 BC 's-Gravenhage). Naast de vereisten waaraan het beroepschrift moet voldoen op grond van artikel 6:5 van de Awb (zoals het overleggen van een afschrift van deze uitspraak) dient het beroepschrift (ingevolge artikel 85, eerste lid, van de Vw 2000 een of meer grieven te bevatten. Artikel 6:6 van de Awb (herstel verzuim) is niet van toepassing.

RAAD VAN STATE	
INGEKOMEN	
6 JUN 2011	
ZAAKNR.	
AAN:	
BEHANDELD: DD:	PAR:

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Vreemdelingenzaken
Postbus 20019
2500 EA 's-GRAVENHAGE

Hoger beroepschrift vreemdelingenzaken

Van:
de Minister voor Immigratie en Asiel
te 's-Gravenhage,
appellant,
gemachtigde: mr. B.M. Kristel,
ambtenaar bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Tegen:
de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage,
zittinghoudende te Amsterdam
van 4 mei 2011
met kenmerk Awb 09/29907

Inzake:
met kenmerk 9910.12.8087
aan te dulden als verweerder,
gemachtigde: mr. B.D. Lit
advocaat te (1013 NJ) Amsterdam, aan het Barentszplein 2F

**Proces
Procesvertegenwoordiging**

Postbus 30120
2500 GC Den Haag

mr. P.P. Zweedijk
070 779 7118

1 Inleiding

De Minister komt in hoger beroep van de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, zittinghoudende te Amsterdam, van 4 mei 2011, verzonden op 9 mei 2011, met kenmerk 09/29907 (*productie 1*), in welke zaak de rechtbank het beroep tegen het besluit van 22 juli 2009 -waarbij de aanvraag van verweerder om verlening van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is afgewezen- gegrond heeft verklaard, het besluit heeft vernietigd, de Minister heeft opgedragen binnen zes weken een nieuw besluit te nemen op de aanvraag van verweerder en de Minister in de proceskosten heeft veroordeeld.

2 Achtergronden

- 2.1. Verweerder heeft op 14 oktober 1999 een aanvraag om verlening van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd ingediend. Bij beschikking van 22 juli 2009 heeft de Minister deze aanvraag afgewezen. Tegen deze beschikking heeft verweerder bij beroepschrift van 18 augustus 2009 beroep ingesteld.
- 2.2. Bij tussenuitspraak van 12 november 2010 heeft de rechtbank 's-Gravenhage, zittinghoudende te Amsterdam, op grond van artikel 8:51a van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) het onderzoek heropend en de Minister in de gelegenheid gesteld binnen vier weken het bestreden besluit van 22 juli 2009 aan te vullen dan wel een nieuw besluit te nemen.
- 2.3. Bij brief van 6 december 2009 heeft de Minister zijn standpunt aan de rechtbank kenbaar gemaakt. Bij brief van 20 december 2010 heeft verweerder op dit standpunt gereageerd.
- 2.4. Bij brief van 8 maart 2011 heeft de rechtbank partijen verzocht te reageren op de uitspraak van die rechtbank en nevenzittingsplaats van 22 februari 2011 (Awb 06/24277; LJN: BP6271). Verweerder heeft bij brief van 10 maart 2011 gereageerd. De Minister heeft op 5 april telefonisch zijn standpunt kenbaar gemaakt.
- 2.5. De rechtbank heeft het onderzoek gesloten. De rechtbank is op basis van de hierboven beschreven procedure gekomen tot het oordeel zoals weergegeven in de thans bestreden uitspraak.

3 Graven

Grief 1

- 3.1. Na in rechtsoverweging 5.1 terecht te hebben geoordeeld dat het bestreden besluit is genomen na het verstrijken van de implementatetermin, opgenomen in de Definitierichtlijn, en na te hebben overwogen aanleiding te zien de uitleg die het Hof van Justitie van de Europese Unie in een arrest van 9 november 2010 aan artikel 12, tweede lid, van de Definitierichtlijn heeft gegeven, bij de beoordeling van het beroep te betrekken, citeert de rechtbank in rechtsoverweging 5.2, de door haar relevant geachte overwegingen uit dat arrest van 9 november 2010. Vervolgens oordeelt de rechtbank in rechtsoverweging 5.3 ten onrechte als volgt:

"In het licht van deze overwegingen van het Hof heeft verweerder naar het oordeel van de rechtbank niet kunnen volstaan met een verwijzing naar het ambtsbericht van 23 juni 2000, daarbij de mogelijkheid biedend aan eiser om tegenbewijs te leveren. Verweerder had een individueel onderzoek dienen te verrichten naar de specifieke feiten van eisers geval en de individuele verantwoordelijkheid dienen vast te stellen aan de hand van objectieve en subjectieve criteria, zoals genoemd in dit arrest. Verweerder gaat er weliswaar ook van uit dat individuele omstandigheden een rol kunnen spelen in het kader van de tegenwerplag van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, maar meent dat deze bewijslast bij eiser ligt en het aan hem is om tegenbewijs te leveren. In het licht van de voorgaande overwegingen van het Hof is dat standpunt niet langer houdbaar."

Grief 2

- 3.2. Ten onrechte overweegt de rechtbank in rechtsoverweging 5.4 van de bestreden uitspraak als volgt:

"De conclusie is dan ook dat het besluit onzorgvuldig is voorbereid en onvoldoende draagkrachtig is gemotiveerd en is genomen in strijd met de artikelen 3:2 en 3:46 van de Awb. De rechtbank verklaart het beroep dan ook gegrond en vernietigt het bestreden besluit. Hetgeen partijen overigens hebben aangevoerd, onder meer ten aanzien van de artikelen 3 en 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, kan geleet op de gegrondverklaring van het beroep verder buiten beschouwing blijven."

De grief is met name gericht tegen het gecursiveerde gedeelte van de geciteerde rechtsoverweging.

- 3.3. Op de hiervoor genoemde en bestreden overwegingen van de rechtbank berusten de rechtsoverwegingen 5.5. Gegrondverklaring van de hiervoor geformuleerde grieven tast ook de geldigheid van deze rechtsoverweging aan.

Toelichting op de grieven

- 3.4. De gegrondverklaring in de onderhavige zaak is terug te voeren op de uitleg die het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) blijkens het arrest van 9 november 2010 inzake B. en D. tegen Duitsland aan artikel 12, tweede lid, van de Definitieverklaring heeft gegeven. De Minister meent dat de door de rechtbank aan dit arrest verbonden conclusie voor het geval van verweerder niet uit dit arrest is af te leiden.
- 3.5. De rechtbank leidt uit het arrest van het Hof af dat de Minister een individueel onderzoek had dienen te verrichten naar de specifieke feiten van verweerders geval en individuele verantwoordelijkheid had dienen vast te stellen aan de hand van objectieve en subjectieve criteria, zoals genoemd in het arrest van het Hof. De rechtbank neemt daarbij kennelijk tot uitgangspunt dat ook in de situatie als hier aan de orde niet langer houdbaar is dat -samengevat weergegeven- het aan de betrokkene is aan te tonen dat, als vast staat dat hij als commandant van de Hizb-i-Wahdat heeft gewerkt en op basis van het ambtsbericht van 23 juni 2000 moet worden aangenomen dat hij verantwoordelijk moet zijn geweest bij

mensenrechtenschendingen, dit desalniettemin voor hem niet geldt omdat hij een significante uitzondering vormt. De Minister meent dat dit uit het door de rechtbank aangehaalde arrest niet is af te leiden.

- 3.6. Het Hof heeft in rechtsoverweging 88 van het genoemde arrest beslist dat het enkele feit dat een persoon lid is van een organisatie die voorkomt op de zogenoemde terrorismelijst niet automatisch betekent dat die persoon uitgesloten moet worden van de vluchtelingenstatus. De Minister onderschrijft het uitgangspunt dat het enkele lidmaatschap van een dergelijke organisatie of een organisatie die anderszins betrokken is bij handelingen als bedoeld in artikel 12, tweede lid van de Definitierichtlijn c.q. artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag op zichzelf niet automatisch kan leiden tot de conclusie dat de betrokken vreemdeling is uitgesloten van de vluchtelingenstatus. Dat is ook niet het beleidsuitgangspunt ten aanzien van -onder meer- commandanten van de Hezb-f-Wahdat. De tegenwerping van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag aan -onder meer- commandanten en hoge officieren van de Hezb-i-Wahdat is (mede) gebaseerd op uitvoerig onderzoek van de Minister van Buitenlandse Zaken dat als resultaat heeft opgeleverd -voor zover hier van belang- dat onder meer alle commandanten alsmede hoge officieren verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen in Afghanistan in de periode 1992-1999. Dit onderzoeksresultaat is verwoord en vastgelegd in het ambtsbericht van 23 juni 2000 (kenmerk: DPC/AM nr. 681499). Als vervolgens uit het onderzoek in het kader van de asielprocedure blijkt dat de betrokkene heeft gewerkt als commandant bij de Hezb-i-Wahdat, dan zijn er serieuze redenen om aan te nemen dat de betrokkene verantwoordelijk is voor handelingen als bedoeld in artikel 12, tweede lid van de Definitierichtlijn c.q. artikel 1F van het Vluchtelingen verdrag. Op deze wijze is op basis van de feiten in het concrete geval afdoende onderzocht of (een deel van) de verantwoordelijkheid voor mensenrechtenschendingen aan de betrokkene is toe te rekenen. Het onderzoek is aldus ook in voldoende mate geïndividualiseerd.
- 3.7. Ter nadere toelichting op het beleid wordt opgemerkt dat naar aanleiding van het ambtsbericht van 23 juni 2000 door de destijds voor vreemdelingenzaken verantwoordelijke bewindspersoon is aangegeven dat aan -onder meer- een commandant van de Hezb-i-Wahdat die asiel aanvraagt in Nederland in de regel artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag zal worden tegengeworpen.

Zie:

- *Brief van de Staatssecretaris van Justitie, 19 december 2000 (TK, 19 637, nr. 553)*;

Bij het voeren van een dergelijk beleid is het karakter van de organisatie van belang. Daarbij valt onderscheid te maken tussen organisaties die van tijd tot tijd misdrijven als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag plegen en organisaties met een zogenaamd beperkt wreed doel. Op grond van hetgeen bekend is over de werkwijze van de Hezb-f-Wahdat is zonder meer de conclusie gerechtvaardigd dat het ten tijde van belang ging om een organisatie met een beperkt wreed doel. Dat betekent dat op zichzelf niet kan worden gezegd dat het beleid dat al geruime tijd en ook thans nog wordt gevoerd, niet door de beugel kan. In dat kader is van belang dat in het beleid niet tot uitgangspunt is genomen dat iedere vreemdeling die betrokken is geweest bij de Hezb-i-Wahdat in de regel artikel 1F van het

Vluchtelingenverdrag krijgt tegengeworpen. Er zijn bepaalde categorieën -waaronder commandanten- binnen die organisatie aangewezen. Die aanwijzing is weer gebaseerd op het gegeven dat uit onderzoek van de Minister van Buitenlandse Zaken is gebleken dat -onder meer- iedereen die als commandant bij de Hezb-i-Wahdat werkzaam is geweest verantwoordelijk moet zijn geweest voor mensenrechtenschendingen. Alleen aan een persoon die behoort tot een dergelijke categorie wordt in de regel artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag tegengeworpen, tenzij hij aantoont een significante uitzondering te vormen.

- 3.8. De rechtbank gaat er bij haar beslissing naar de mening van de Minister aan voorbij dat op basis van het ambtsbericht van 23 juni 2000 moet worden aangenomen dat -onder meer- iedere commandant van de Hezb-i-Wahdat verantwoordelijk is voor handelingen als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de Definitierichtlijn c.q. artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. Het is dus niet slechts op basis van het feit dat verweerder werkzaam is geweest voor de Hezb-i-Wahdat en zelfs niet op basis van de positie die verweerder binnen de Hezb-i-Wahdat heeft bekleed dat is aangenomen dat verweerder verantwoordelijkheid draagt voor mensenrechtenschendingen. Dat is aangenomen omdat uit het ambtsbericht van 23 juni 2000 van de Minister van Buitenlandse Zaken blijkt dat -onder meer- iedere commandant verantwoordelijk is (geweest) voor -kort gezegd- grove mensenrechtenschendingen in combinatie met het feit dat bovendien aannemelijk is te achten dat verweerder ook inderdaad commandant bij de Hezb-i-Wahdat is geweest. Bovendien biedt het beleid dan nog de mogelijkheid dat wordt aangetoond dat in het specifieke geval sprake is van een significante uitzondering. Aldus wordt de individuele verantwoordelijkheid van een vreemdeling zowel in het licht van objectieve als van subjectieve criteria vastgesteld.
- 3.9. De Minister wijst erop dat bij de toepassing van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag in voorkomend geval het hanteren van de "presumption of responsibility" wordt aanvaard. Die presumptie heeft tot gevolg dat wordt aangenomen dat de betrokkene verantwoordelijk is voor handelingen als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, zij het dat hij de mogelijkheid moet hebben die presumptie te weerleggen.

Vergelijk:

- "Background Note on the Application of the Exclusion Clauses: Article 1F of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees", september 2003, onderdeel 58;
- "The Exclusion Clauses: Guidelines for their Application", december 1996, hoofdstuk IV, onderdelen (II) en (III);
- "Guidelines on International protection: Application of the Exclusion Clauses: Article 1F of the Convention relating to the Status of Refugees, september 2003, onderdeel D.

- 3.10. Voor het hanteren van die presumptie is het overigens niet noodzakelijk dat uit onderzoek moet zijn gebleken dat iedereen ten aanzien van wie de presumptie geldt betrokken moet zijn geweest bij handelingen als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag.
- 3.11. Tegen de achtergrond van de inhoud van het ambtsbericht van 23 juni 2000 is in de besluitvorming op basis van het individuele relaas van verweerder bezien welke positie hij binnen de Hezb-i-Wahdat heeft gehad. Op basis

van de resultaten van dit onderzoek en in het licht van het ambtsbericht van 23 juni 2000 is geconcludeerd dat het gerechtvaardigd is aan te nemen dat verweerder verantwoordelijk is geweest voor handelingen als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van de Definitieverordening c.q. artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. In voorkomende gevallen mag, zo blijkt ook uit rechtsoverweging 98 van het arrest van het Hof, worden aangenomen dat sprake is van een individuele verantwoordelijkheid. In een situatie als ten aanzien van verweerder aan de orde geldt te meer dat er voldoende serieuze redenen zijn om hem verantwoordelijk te houden voor mensenrechtenschendingen. Vanzelfsprekend moet dan worden gekeken of verweerder aannemelijk heeft kunnen maken dat het in zijn geval toch anders ligt, doch dat is in het geval van verweerder niet gebleken. Uit de noodzaak om ook in het geval waarin het gerechtvaardigd is uit te gaan van de veronderstelling van de individuele verantwoordelijkheid de relevante omstandigheden te onderzoeken, waaraan het Hof aan het slot van rechtsoverweging 98 refereert, vloeit overigens naar de mening van de Minister niet voort dat het niet aan betrokkene zou zijn "to rebut the presumption". In de situatie van verweerder geldt mutatis mutandis hetzelfde. Als in laatstbedoeld kader relevante feiten en/of stellingen naar voren worden gebracht, moet daaraan aandacht worden besteed. Er is echter geen enkele aanleiding te veronderstellen dat in de besluitvorming niet alle relevante omstandigheden bij de beoordeling zijn betrokken.

- 3.12. Voor zover de rechtbank heeft bedoeld te oordelen dat ten aanzien van iedere commandant van de Hezb-i-Wahdat specifiek aannemelijk moet worden gemaakt voor welke mensenrechtenschendingen hij zelf daadwerkelijk verantwoordelijk is, dan zou dit oordeel neerkomen op ontkrachting van het ambtsbericht van 23 juni 2000. De rechtbank miskent aldus dat geen sprake is van concrete aanknopingspunten voor twijfel aan de juistheid en/of volledigheid van dit ambtsbericht.

4. Conclusie

De Minister concludeert tot gegrondverklaring van het hoger beroep, vernietiging van de bestreden uitspraak en ongegrondverklaring van het door verweerder tegen het besluit van 22 juli 2009 ingestelde beroep.

Rijswijk, 6 juni 2011

Mr. B.M. Kristel,
senior procesvertegenwoordiger

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Immigratie- en Naturalisatiedienst
Proces Procesvertegenwoordiging
Postbus 30120
2500 GC DEN HAAG
telefoon 070 - 779 5324
telefax 070 - 779 5533